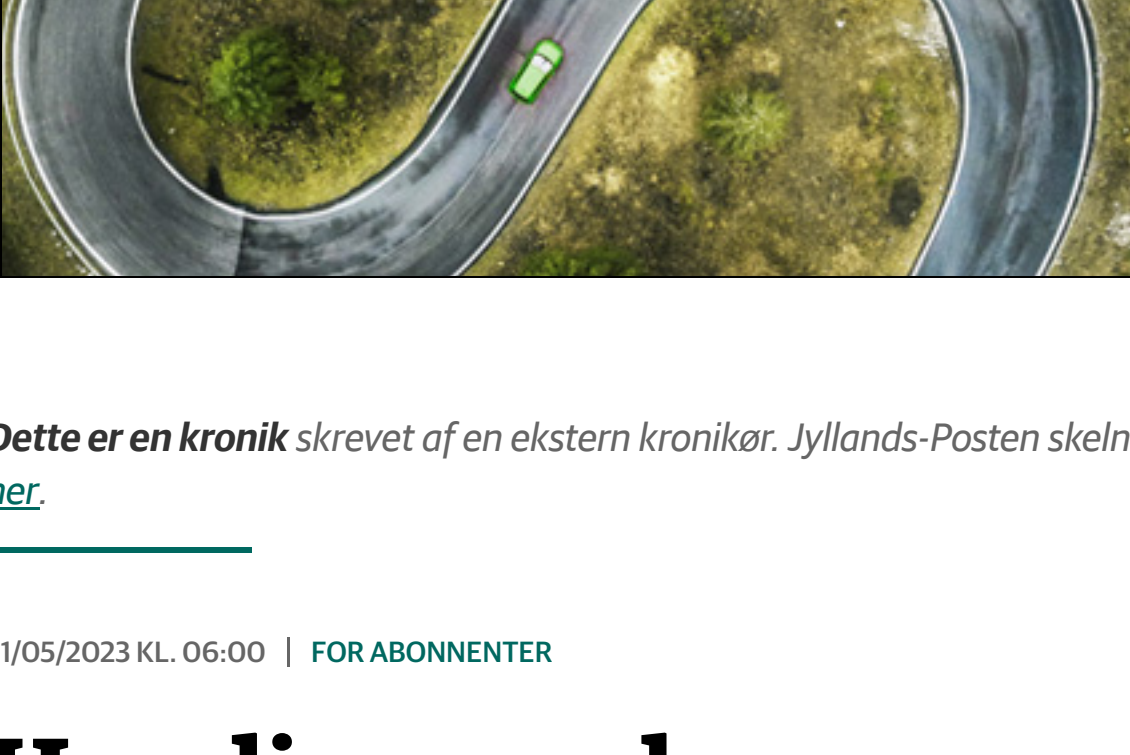


ANNOUNCE

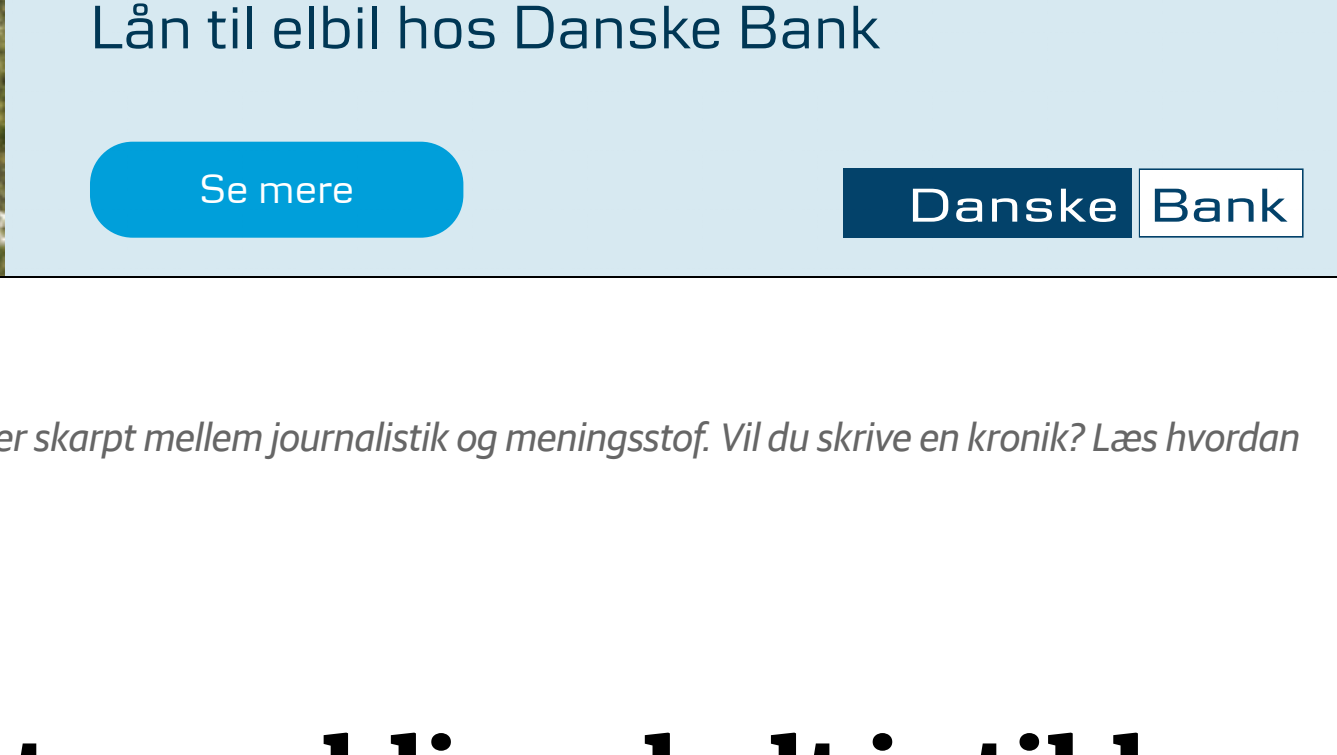


Skal du købe ny elbil?

Lån til elbil hos Danske Bank

Se mere

Danske Bank



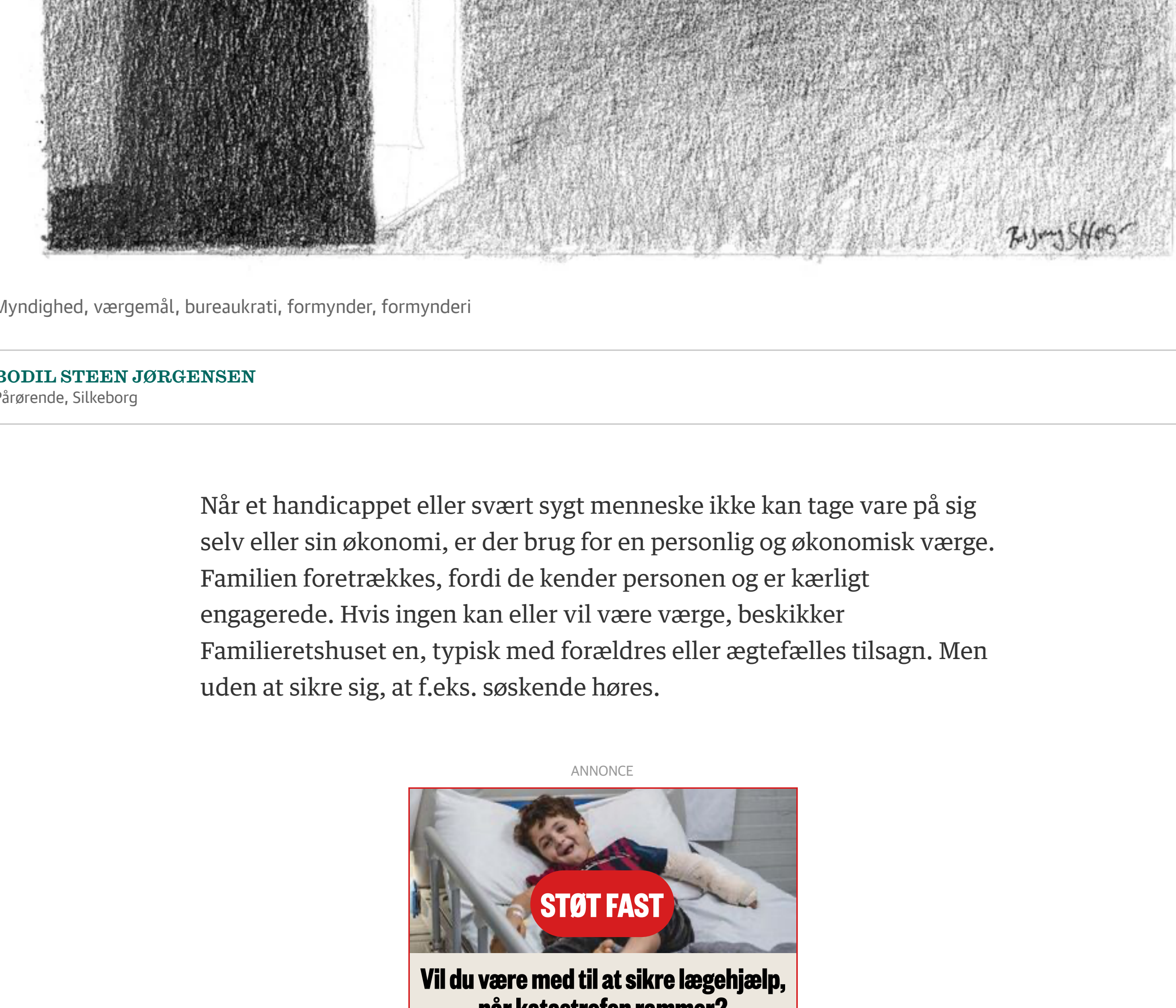
Dette er en kronik skrevet af en ekstern kronikar. Jyllands-Posten skelner skarpt mellem journalistik og meningsstof. Vil du skrive en kronik? Læs hvordan her

21/05/2023 KL. 06:00 | FOR ABONNENTER

Handicappede og svært syge bliver ladet i stikken af mangelfuld værgemålslov

Manglende beskrivelse gør det muligt for beskikkede værger at vægte egen indtægt højere end hensynet til dem, de er værger for. Og familien kan ikke få værgemålet tilbage, hvis værgeren ikke vil. Værgemålsloven skal ændres nu.

TILFØJ TIL LÆSELISTE



Myndighed, værgemål, bureaukrati, formynder, formynderi

RODIL STEEN JØRGENSEN

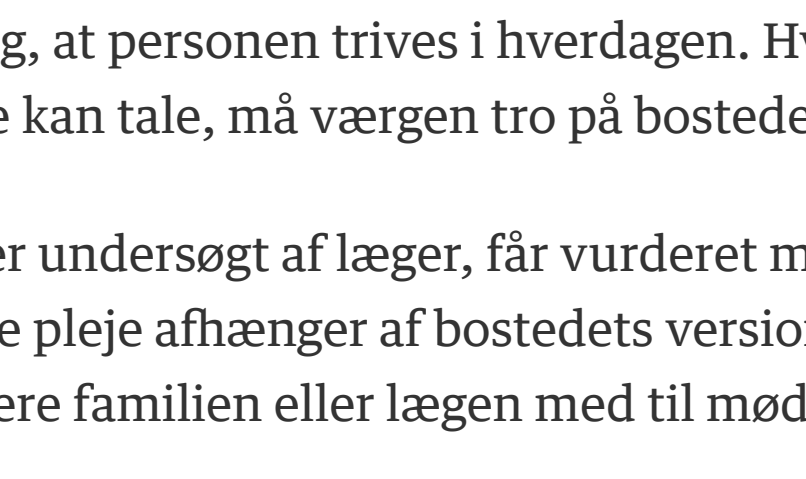
Pårørende, Silkeborg

Når et handicappet eller svært sygt menneske ikke kan tage vare på sig selv eller sin økonomi, er der brug for en personlig og økonomisk værge. Familien foretrækkes, fordi de kender personen og er kærligt engagerede. Hvis ingen kan eller vil være værge, beskikker Familieretshuset en, typisk med forældres eller ægtefælles tilsagn. Men uden at sikre sig, at f.eks. søskende høres.



Den offentlige værge har ofte ingen relation til personen under værgemål eller familien – og tjener 12.100 kr. årligt (2022) for et personligt og økonomisk værgemål. Værgerne er f.eks. advokater og revisorer. Der er intet loft for, hvor mange mennesker man kan være værge for – 20-30, ja, op til 80 er ikke usædvanligt.

Mange handicappede er formuende grundet et lille privatforbrug. Derfor lægges vægt på det økonomiske værgemål i [værgemålsloven](#) og [værgevejledningen](#). Hvordan værgeren skal forvalte det personlige værgemål, er derimod ikke beskrevet, kun at »værgeren skal varetage personens interesser«. En linje for et helt menneskeliv.

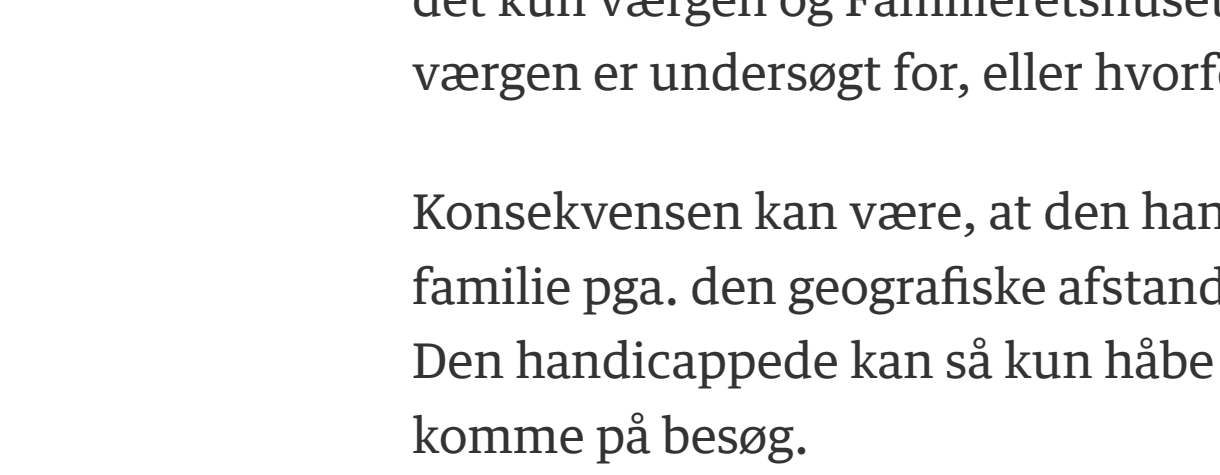


Her kunne man tro, at den offentlige værge binder livet sammen for den handicappede ift. myndigheder, sundhedsvæsen og bosted, arbejder sammen med læger, undersøger forholdene og stiller spørgsmål.

Sådan er virkeligheden ikke. Den offentlige værge kender ikke den handicappede personligt – har modt vedkommende ved indgåelse af værgemålet og hilser på, hvis det giver mening. Det gør det mange gange ikke, for værgeren er ikke en relation. Mange handicappede ved slet ikke, hvem deres værge er. Værgeren skal holde møde med bostedet én gang årligt for at sikre sig, at personen trives i hverdagen. Hvis den handicappede ikke kan tale, må værgeren tro på bostedet.

Om personen bliver undersøgt af læger, får vurderet medicinforbrug og får den nødvendige pleje afhænger af bostedets version. For værgeren behøver ikke invitere familien eller lægen med til mødet.

ANNOUNCE



BMW X1 xDrive25e M SPORT. NU KLAR TIL PRIVATLEASING.

Udbetaling 25.000 kr. Ydelse 4.995 kr. Totalomkostning 210.715 kr. Periode 36 mdr.

LÆS MERE

Den offentlige værge er reaktiv. Alle initiativer skal komme fra familie eller bosted. Værgeren afgør herudfra tiltag. Og her kan der være alvorlige interessekonflikter.

Ønsker familien den handicappede flyttet til et bosted tættere på i en anden landsdel, ud af værgens pastorat, behøver værgeren ikke vende det med andre end sig selv. Ikke engang med den handicappedes kontakt ved kommunen. Og kan nægte en flytning. Selvom loven giver flere muligheder for en flytning, kan værgeren vælge at se stort herpå, ifølge en afgørelse fra Civilstyrelsen, som er øverste instans for klager.

Klager kommer man ikke langt med, da der ikke stilles krav til værgeren. Loven specificerer heller ikke, hvem der er part i klagesager. Derfor er det kun værgeren og Familieretshuset. Så familien får ikke at vide, hvad værgeren er undersøgt for, eller hvorfor værgeren går fri af klager.

Konsekvensen kan være, at den handicappede ikke kan besøge sin familie pga. den geografiske afstand. Verdenen indsnævres til bostedet. Den handicappede kan så kun håbe på, at familien har ressourcer til at komme på besøg.

Værgeren afgør selv, om han/hun vil møde familien eller samarbejde med den. Uden regler kan værgeren nægte uden begrundelse ifølge en afgørelse fra Civilstyrelsen. Dermed stilles endnu færre krav. Familiens kendskab til den handicappedes historie, præferencer og adfærd, f.eks. med og uden medicin, regnes ikke for væsentlig. Der er heller intet tilsyn med de personlige værger, kun i nogen grad med de økonomiske.

Det er derfor en livsafgørende beslutning for den handicappede eller syge, hvis forældre eller ægtefæller overgiver værgemålet til en offentlig værge. For den kan ikke omgøres, hvis værgeren ikke vil.

Heller ikke selvom lovens intention er, at et familiemedlem foretrækkes som værge. Kun hvis værgeren misligholder værgemålet, som der ingen krav stilles til, kan familien få det tilbage. Hvis familiens indsats i højere grad end værgens forbedrer den handicappedes liv, ja, så tæller det ikke i loven. Stik imod politiske toner om, at familien skal spille en større rolle i omsorgen for deres syge og ældre.

Familieretshuset kan ikke forklare, hvad konsekvenserne ved at afgive værgemålet er for familien. Kun at værgeren har juridisk ansvar. Fravær af regler får ledere og medarbejdere på bosteder, ved kommunen og hos læger til at famle i blinde. For ikke at gøre noget forkert kan familien blive mødt med hermetisk lukkede døre.

Bostedslederen kan afvise at møde familien med begrundelsen tavshedspligt. Dermed kan familien ikke komme i dialog om den handicappedes trivsel. Når lederen ikke kender reglerne, gør medarbejderne heller ikke. Banale spørgsmål fra familien – som f.eks. om den handicappede har været udenfor – kan blive mødt med absurd udenomssnak. Det skaber mistillid og utryghed.

Den handicappede kender ofte ikke værgeren og forstår slet ikke rollen, men risikerer at høre personalet sige til familien: »Vi ved ikke, hvad vi må sige for værgeren, vores leder har ikke forklaret os, hvad vi må for værgeren.« Uden at vide, hvad ”værgeren” er.

Den offentlige værge skal ikke være værdi for den handicappedes livskvalitet, da rollen ikke er defineret. Og netop her ligger arbejdet. Værgeren kan dog give familien lov til at samarbejde med bostedet, men samtidig beholde værgemål, besluttingsret og indtægt.

For den kompetente familie bliver værgens primære rolle at sige ja til forslag. Værgeren bliver et komplicerende mellemled, som kommer ind fra siden. Den handicappede er en indtægt for værgeren – især dem med mange værgemål – mens en pårørende som værge ikke modtager betaling.

Første skridt må være, at familier ikke kan afgive værgemålet til det offentlige i uoplyst tro på, at den handicappede er i hjælpende hænder; det ligger ikke i rollen. Samtidig skal nærmeste familie altid høres, inden f.eks. meget gamle forældre kan afgive værgemålet til det offentlige. Søskende til handicappede arver ikke kun den krævende forældrerolle, men også et nyt ”familiemedlem”, de ikke har brug for.

Er afgivelsen sket, skal der være en klar procedure for, at familien kan få værgemålet tilbage og varetage det, som det er lovens intention. I dag kan familien afvises med eneste ”begrundelse”: Den handicappede har allerede en værge.

For handicappede, som ikke kan forklare fysisk eller psykisk smerte eller fortælle om medicinbivirkninger, og som ingen krav stiller, er landskabet utroligt komplekst at navigere i. Her er familiens viden altafgørende.

Er der ingen familie, skal kravene til værgens socialfaglige kompetencer være langt højere end i dag. Økonomisk indsigt, som er primært krav i dag, er ikke nok. Der er brug for en ny, meningsgivende konstruktion.

Hjælpeløse mennesker må aldrig blive en forretning. Risikoen for, at værgeren vægter egen indtægt højere end den handicappedes livskvalitet, er der. Når værgeren ikke har kompetencer, er der primært tale om en revisorfunktion. Den er let at føre tilsyn med. Så det nemmeste er at fastholde systemet: men kun for systemets og værgens skyld.

Vi kan ikke som samfund holde til, at de svageste reduceres til en offentlig handelsvare. Det er de i dag. Det må Familieretshuset og lovgivere forholde sig til.

DEL ARTIKEL RELEVANT FOR ANDRE? (DEL NU) GIV ARTIKEL ARTIKLEN ER FOR ABONNENTER. GIV AFGANG TIL DIN VEN.

Læs mere om

FAMILIELIV CIVILSTYRELSEN HANDICAPORGANISATIONER VÆRGEMÅL

Mere som dette

” Regeringens arbejdsmarkedspolitik svigter udbud og velfærd

KRONIK

” Rytget om den sociale mobilitets død er stærkt overdrevet

KRONIK: Keld Holm

” JP mener: Der er lige så mange huller i regionen og sygehusets ledelse som i en god emmentaler

KRONIK: Kjeld Møller Pedersen

” Forsvarets tilstand er et kollektivt svigt. Lad os undgå endnu ét

KRONIK: Lars Ehrensverd Jensen

” Har du hørt om ”bedstemor-hypotesen”?

KRONIK: Henrik Hvenegaard Mikkelsen

” På sporet af et urmonster

KRONIK: Jeanette Varberg

Andre læser

” JP mener: Kvinderne svigtes igen

LEDER

” Hvordan blev det normale fordømt som unormalt?

Niels Lillelund

Weekendtur: Børnevenligt sommerhusområde er en god base for oplevelser i Søhøjlandets smukke natur

Derfor blev Zelenskij sat ved siden af Modi

Tre hold - ét kan overleve: En ond mekanisme i Superligan blev udstillet

KRIGEN I UKRAINE

Zelenskyj freder russisk territorium for angreb fra F-16-fly

” JP mener: Velkommen hjem til en masserorder

LEDER

Først så det sort ud: Han stod klar med sine ansøgninger klokken 6 om morgenen, men der skulle noget andet til

JP HØRERNS

Mest læste

1 7 TIMER SIDEN

Mette Malle afbrød populære fastekur: »Jeg er så overrasket over, hvad kuren har gjort ved mig«

2 10 TIMER SIDEN

Henrik Møllgaard har udsat sin krop for mishandling i en grad, så han kaldes »idiot« af kæresten og »unik« af fysioterapeuten

3 5 TIMER SIDEN

Strømmen hænger i en tynd tråd. Men om få dage kan situationen være vendt på hovedet

4 1 DAG SIDEN

Det dediceret roverkøb: Den store elbil er teknisk overlegen og giver chokerende meget for pengene

5 2 TIMER SIDEN

Popstjerne gemt bag fuldsalgsgætt: »Hvis jeg kom gående som sosu-hjælper med proptjekterkrøller, ville folk straks tænke: Christopher«

6 6 TIMER SIDEN

Pludselig ramte vandmasserne i Italien. Kvinde blev skyllet 20 km væk og fundet på strand

Mest læste Finans

1 7 TIMER SIDEN

Godt nyt til elbilister: Nu bliver der endelig mindre rift om ladestanderne

FINANS

2 2 TIMER SIDEN

Folk skulle vælge mellem mad og varme. Nu har de ikke råd til noget af det» Storbratdansen hårdere ramt af prisstigninger end resten af Europa

FINANS

3 9 TIMER SIDEN

Strømmen mod renterisiko fortsætter: FI-lån markant dyrere end andre flekslån

FINANS